

פרק ו': האותות

<u>תרגום יונתן:</u>	<u>רוח ה' בספר שופטים:</u>
<p><u>ג:ג</u> וּשְׂרָת עֲלוּהֵי רוּחַ נְבוּאָה מִן קָדָם הִ'</p>	<p><u>ג:י - עתניאל בן קנז</u> וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ ה' וַיִּשְׁפֹּט אֶת יִשְׂרָאֵל וַיֵּצֵא לְמַלְחָמָה וַיִּתֵּן ה' בְּיָדוֹ אֶת כּוֹשֵׁן רַשְׁעֹתֵימִם מִלְּךָ אֲרָם וַתֵּעַז יָדוֹ עַל כּוֹשֵׁן רַשְׁעֹתֵימִם</p>
<p><u>ו:לד</u> וְרוּחַ גְּבוּרָא מִן קָדָם הִ' לְבִישַׁת יַת גְּדַעוֹן (רש"י שם: רוח ה' - רוח גבורה)</p>	<p><u>ו:לד - גדעון</u> וְרוּחַ ה' לָבָשָׁה אֶת גְּדַעוֹן וַיִּתְקַע בְּשׁוֹפָר וַיִּזְעַק אֲבִיעֶזֶר אַחֲרָיו</p>
<p><u>יא:כט</u> וּשְׂרָת עַל יַפְתָּח רוּחַ גְּבוּרָא מִן קָדָם הִ'</p>	<p><u>יא:כט - יפתח</u> וַתְּהִי עַל יַפְתָּח רוּחַ ה' וַיַּעֲבֵר אֶת הַגִּלְעָד וְאֶת מְנַשֶּׁה וַיַּעֲבֵר אֶת מְצַפָּה גִלְעָד וּמְמַצְפָּה גִלְעָד עִבְרַ בְּנֵי עַמּוֹן:</p>
<p><u>יג:כה</u> וּשְׂרִיאַת רוּחַ גְּבוּרָא מִן קָדָם הִ' לְתַקְפוּתִיָּה בְּמִשְׁרִית דָּן...</p>	<p><u>יג:כה - שמשון</u> וַתַּחַל רוּחַ ה' לְפַעֲמוֹ בְּמַחְנֵה דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֲשֶׁתָּאֵל</p>
<p><u>יד:ו</u> וּשְׂרָת עֲלוּהֵי רוּחַ גְּבוּרָא מִן קָדָם הִ'...</p>	<p><u>יד:ו - שמשון</u> וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ ה' וַיִּשְׁסַעְהוּ כְּשֹׁסַע הַגְּדִי וּמְאוּמָה אִין בְּיָדוֹ וְלֹא הִגִּיד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה:</p>
<p><u>יד:יט</u> וּשְׂרָת עֲלוּהֵי רוּחַ גְּבוּרָא מִן קָדָם הִ'...</p>	<p><u>יד:יט - שמשון</u> וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ ה' וַיִּרְדַּ אֲשֶׁקְלוֹן וַיִּךְ מֵהֶם שְׁלֹשִׁים אִישׁ וַיִּקַּח אֶת חֲלִיצוֹתֵם וַיִּתֵּן הַחֲלִיפוֹת לְמַגִּידֵי הַחִידָה וַיַּחֲר אָפוֹ וַיַּעַל בַּיֵּת אֲבִיהוּ: פ</p>
<p><u>טו:יד</u> וּשְׂרָת עֲלוּהֵי רוּחַ גְּבוּרָא מִן קָדָם הִ'... (רש"י שם: (יד) רוח ה' - רוח גבורה מן קדם ה')</p>	<p><u>טו:יד - שמשון</u> הוּא בָּא עַד לַחֵי וּפְלִשְׁתִּים הֲרִיעוּ לְקִרְאָתוֹ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ ה' וַתְּהִינָה הַעֲבָתִים אֲשֶׁר עַל זְרוּעוֹתָיו כְּפִשְׁתִּים אֲשֶׁר בְּעָרוֹ בְּאֵשׁ וַיִּמְסוּ אֲסוּרָיו מֵעַל יָדָיו:</p>

and the streams overflowed; can he give bread also? Can he provide meat for his people?

Psalm 95

8. Do not harden your hearts, like you did at Meribah, and like you did in the day of Massah in the wilderness; 9. When your fathers tempted me, and tested me, even though they had seen my deeds.

וּנְחָלִים יִשְׁטְפוּ הַגַּם לָחֶם וְיִכַל תַּת אִם יָכִין שְׂאֵר לְעַמּוֹ :

5. תהלים צה

(ח) אֵל תִּקְשׁוּ לִבְבְּכֶם כְּמִרְיַבָּה כְּיֹם מַסָּה בְּמִדְבָּר :
(ט) אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם בְּחַנּוּנֵי גַם רָאוּ פְעָלֵי :

6. רמב"ן דברים פרק ו פסוק טז

(טז) לא תנסו את ה' אלהיכם - פירוש כאשר נסיתם במסה. שלא תאמר, אם יש ה' בקרבנו לעשות לנו נסים, או שנצליח בהיותנו עובדים לפניו ונשבע לחם ונהיה טובים, נשמור תורתו, כי הכוונה שם כך היתה, שאם יראו שהשם יתן להם מים בנס מאתו ילכו אחריו במדבר, ואם לא יעזבוהו. ונחשב להם לעון גדול, כי אחרי שנתאמת אצלם באותות ובמופתים כי משה נביא השם ודבר ה' בפייה אמת, אין ראוי לעשות עוד שום דבר לנסיון, והעושה כן איננו מנסה הנביא רק השם יתברך הוא מנסה לדעת היד ה' תקצר. ולכך אסר לדורות לנסות התורה או הנביאים, כי אין ראוי לעבוד השם על דרך הסתפק או שאלת מופת ונסיון, כי אין רצון השם לעשות נסים לכל אדם ובכל עת, ואין ראוי לעבודו על מנת לקבל פרס, אלא אולי ימצא בעבודתו ולכתו בדרכי התורה צער ואסון וראוי שיקבל הכל במשפט צדק, ולא כאשר אמרו אוילי עמנו (מלאכי ג יד) וכי הלכנו קדורנית מפני ה' :

Rambam Foundations 10:5

Once a prophet has made known his prophecy, and his words have proven true time after time, or another prophet has proclaimed him a prophet, if he continues in the path of prophecy, it is forbidden to doubt him or to question the truth of his prophecy, and it is forbidden to test him more than necessary. We may not continue to test him forever, as [Deuteronomy 6:15] states: "Do not test God, your Lord, as you tested him in Marah," when [the Jews] said [Exodus 17:7]: "Is God in our midst or not?" Rather, once an individual is established as a prophet, we should believe in him and know that God is in our midst. We should not doubt or question him, as implied by [Ezekiel 2:5]: "They shall know that a prophet was in their midst."

7. רמב"ם יסה"ת י:

...נביא שנודעה נבואתו והאמינו בדבריו פעם אחר פעם או שהעיד לו נביא והיה הולך בדרכי הנבואה אסור לחשב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינה אמת, ואסור לנסותו יותר מדאי ולא נהיה הולכים ומנסים לעולם שנאמר לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה שאמרו היש ה' בקרבנו אם אין, אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו, כענין שנאמר וידעו כי נביא היה בתוכם.

8. ספר החינוך מצוה תכז

וכמו כן בכלל האזהרה שלא לעשות מצוות ה' ברוך הוא על דרך הנסיון, כלומר שיעשה אדם מצוה לנסות אם יגמלהו ה' כצדקו, לא לאהבת הא-ל ויראתו אותו.

Rambam Teshuva 3:4

Even though the sounding of the shofar on Rosh HaShanah is a decree, it contains an allusion. It is as if [the shofar's call] is saying: Wake up you sleepy ones from your sleep and you who slumber, arise. Inspect your deeds, repent, remember your Creator. Those who forget the truth in the vanities of time and throughout the entire year, devote their energies to vanity and emptiness which will not benefit or save: Look to your souls. Improve your ways and your deeds and let every one of you abandon his evil path and thoughts.

Deut 6:16

You shall not test (tempt) the Lord your God, as you tested (tempted) him in Massah.

Exodus 17

Therefore the people complained to Moses, and said, Give us water that we may drink. And Moses said to them, Why do you strive with me? why do you tempt the Lord? 3. And the people thirsted there for water; and the people murmured against Moses, and said, Why have you brought us up out of Egypt, to kill us and our children and our cattle with thirst? 4. And Moses cried to the Lord, saying, What shall I do to this people? they be almost ready to stone me. 5. And the Lord said to Moses, Go on before the people, and take with you of the elders of Israel; and your rod, with which you struck the river, take in your hand, and go. 6. Behold, I will stand before you there upon the rock in Horeb; and you shall strike the rock, and water shall come out of it, that the people may drink. And Moses did so in the sight of the elders of Israel. 7. And he called the name of the place Massah, and Meribah, because of the chiding of the people of Israel, and because they tempted the Lord, saying, Is the Lord among us, or not?

Psalm 78

17. And they sinned yet more against him, rebelling against the most High in the wilderness. 18. And they tempted God in their heart by asking food for their craving. 19. And they spoke against God; they said, Can God spread a table in the wilderness? 20. Behold, he struck the rock, so that the waters gushed out,

1. רמב"ם תשובה ג:ד

אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו לנפשותיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם ויעזבו כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה...

2. דברים ו:טז

לא תנסו את ה' אֵלֵיְהוָה כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בְּמַסָּה :

3. שמות יז

(ב) וַיִּרְבּוּ הָעָם עִם מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ תִּנּוּ לָנוּ מִיָּם וְנִשְׁתֶּה וַיֹּאמֶר לָהֶם מֹשֶׁה מַה תִּרְיִבוּן עִמָּדִי מַה תִּנְסוּן אֶת ה' : (ג) וַיִּצְמָא שָׁם הָעָם לַמַּיִם וַיִּלְן הָעָם עַל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה הַעֲלִיתֶנוּ מִמִּצְרַיִם לְהַמִּית אֹתִי וְאֶת בְּנֵי וְאֶת מִקְנֵי בְצִמָּא : (ד) וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל ה' לֵאמֹר מַה אֶעֱשֶׂה לָעָם הַזֶּה עוֹד מֵעַט וְיִסְקְלֵנִי : (ה) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲבֵר לִפְנֵי הָעָם וְקַח אִתְּךָ מִזֵּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִטֶּף אֲשֶׁר הִכִּיתָ בוֹ אֶת הַיָּאֵר קַח בְּיָדְךָ וְהִלַּכְתָּ : (ו) הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר בְּחָרְבַת וְהִכִּיתָ בַּצּוּר וַיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ מַיִם וְשִׁתְהָ הָעָם וַיַּעַשׂ כֵּן מֹשֶׁה לְעֵינֵי זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל : (ז) וַיִּקְרָא שָׁם הַמָּקוֹם מַסָּה וּמִרְיַבָּה עַל רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל נִסְתָּם אֶת ה' לֵאמֹר הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין :

4. תהלים עח

(יז) וַיִּוְסִיפוּ עוֹד לְחַטֹּא לוֹ לְמִרוֹת עֲלִיוֹן בְּצִיָּה :
(יח) וַיִּנְסוּ אֶל בְּלִבְבָם לְשֹׂאֵל אֶכֶל לַנֶּפֶשׁ :
(יט) וַיִּדְבְּרוּ בָאֵלֵהֶם אָמְרוּ הֲיִוְכַל אֶל לַעְרֹף שֶׁלְחָן בְּמִדְבָּר :
(כ) הֲוּ הִכָּה צוּר וַיִּזְוּבוּ מִיָּם